

Projekt SEBRA Systeminriktat Erfarenhetsarbete för industriell Brandsäkerhet – en studie av organisering och användbarhet i brandskyddet

På en industriarbetsplats uppstår det ibland konflikter mellan produktionen och brandskyddet, vilket kan leda till att brandskyddet förbigås eller kopplas ur. En vanlig lösning för att attackera sådana problem är utökad styrning, information och utbildning. Men ännu en rutin eller ännu ett krav riskerar att ta för mycket av industripersonalens resurser i anspråk. När nya arbetsmoment läggs till en redan trimmad process uppstår nya risker. Situationen kan istället betraktas som en effekt av bristande design. I byggprocessen finns inga etablerade arbetssätt som säkerställer att slutanvändarens behov beaktas när brandskyddet utformas och byggprojektets incitament är att hålla nere byggkostnaden. Istället förskjuts kostnader till drifttiden, i form av inskränkt produktion och lägre säkerhetsnivå.

Syfte och mål

Projekt SEBRA syftade till att studera förutsättningarna för ett välfungerande brandskydd utifrån ett systemperspektiv på arbete och säkerhet. Inriktningen för projektet var att förstå människans positiva bidrag till brandsäkerheten och hur det kan understödjas. .

Metod och genomföranden

Tre huvudsakliga teman utforskades genom fältarbete (intervjuer och observationer) i den svenska industrin:

- (1) Hur produktionen och personalen samverkar med brandskyddslösningen i vanlig vardag
- (2) Hur och med vilket fokus brandskyddet utformas och hur det i sin tur påverkar brandsäkerheten
- (3) Framgångsfaktorer vid inträffade bränder med miljöpåverkan av att installera sprinklersystem i alla skolor i Sverige.

Resultat

När det brinner på en industriarbetsplats aktiveras ett sammansatt system av människor, teknik och organisation för att släcka branden. Samspelet mellan de olika delarna av systemet måste fungera väl. Formellt brandsäkerhetsarbete är främst inriktat på byggnadsteknik, brandtekniska installationer och regelefterlevnad. Det innebär att framgångsfaktorer som personalens yrkeskunnande, erfarenhet, anpassningsförmåga, samverkan och kreativitet osynliggörs. Dessutom tas liten hänsyn till den praktiska användbarheten hos brandtekniska installationer och rutiner.

Vid en inträffad brand är personalen en stor, men underutnyttjad, framgångsfaktor. Kombinationen av brandkunskap och processkunskaper är kritisk. Idag kan hårt automatiserade industrimiljöer vara ett hot mot den viktiga processkunskapen.

Industrin behöver nya sätt att förstå produktionsmiljöns verkliga flöden och utmaningar, så att tekniken kan anpassas bättre till förutsättningarna. Om kortare förändringsprojekt tog mer hänsyn till den långsiktiga drifttiden skulle brandskyddet kunna utformas på ett mer hållbart sätt.

SPONSORER & PARTNERS:

